

Uchwała z dnia 7 sierpnia 2002 r.

III PZP 16/02

Przewodniczący SSN Józef Iwulski (sprawozdawca), Sędziowie SN:
Katarzyna Gonera, Jadwiga Skibińska-Adamowicz.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 sierpnia 2002 r. sprawy z powództwa Jana Z. przeciwko Ministrowi Finansów, Urzędowi Skarbowemu w D. o przywrócenie do pracy, zagadnienia prawnego przekazanego postanowieniem Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Elblągu z dnia 23 maja 2002 r. [...]

Czy do powołania i odwołania naczelnika urzędu skarbowego w trybie art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 21 czerwca 1996 r. o urzędach i izbach skarbowych (Dz.U. Nr 106, poz. 489 ze zm.) mianowanego na to stanowisko na podstawie ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (tj. Dz.U. Nr 86 z 2001 r., poz. 953 ze zm.) mają zastosowanie przepisy art. 68 oraz art. 70 § 1 i 3 w zw. z art. 52 kp dotyczące nawiązania i rozwiązania stosunku pracy ?

p o d j ą ł u c h w a ł ę :

Do powołania i odwołania naczelnika urzędu skarbowego na podstawie art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 21 czerwca 1996 r. o urzędach i izbach skarbowych (Dz.U. Nr 106, poz. 489 ze zm.), mianowanego na to stanowisko na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz.U. Nr 31, poz. 214 ze zm.; obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2001 r. Nr 86, poz. 953) w związku z art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 29 grudnia 1982 r. o urzędzie Ministra Finansów oraz o urzędach i izbach skarbowych (jednolity tekst: Dz.U. z 1994 r. Nr 106, poz. 511 ze zm.), nie mają zastosowania art. 68 i 70 KP.

U z a s a d n i e n i e

Powód Jan Z. wniósł o przywrócenie go do pracy w Urzędzie Skarbowym w D. na warunkach określonych aktem mianowania z dnia 1 września 1991 r. na stanowisko naczelnika tego Urzędu. Pozwany Urząd Skarbowy w D. oraz wezwany przez Sąd Rejonowy do udziału w sprawie Minister Finansów wnieśli o oddalenie powództwa.

Wyrokiem z dnia 18 grudnia 2001 r. Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Działdowie oddalił powództwo. Sąd ustalił, że powód aktem z dnia 1 maja 1983 r. został mianowany na podstawie art. 4 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz.U. Nr 31, poz. 214 ze zm.; obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2001 r. Nr 86, poz. 953) na stanowisko starszego specjalisty w Izbie Skarbowej w C. Na podstawie tego samego przepisu aktem z dnia 1 września 1991 r. Minister Finansów mianował powoda na stanowisko naczelnika Urzędu Skarbowego w D. W dniu 7 marca 2001 r. powód otrzymał pismo Ministra Finansów o odwołaniu go ze tego stanowiska bez zachowania okresu wypowiedzenia z powodu ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych, polegającego na przebywaniu w miejscu pracy w dniu 1 marca 2001 r. w stanie nietrzeźwości. Sąd Rejonowy wywiódł, że na mocy art. 136 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej (Dz.U. z 1999 r. Nr 49, poz. 483 ze zm.) powód stał się członkiem korpusu służby cywilnej i podlega rygorom określonym w tej ustawie. Ustawa w art. 67 określa szereg obowiązków, którym musi sprostać członek elitarniej formacji urzędników państwowych. Sąd Rejonowy ocenił, że powód dopuścił się zachowań zarzuconych mu w piśmie o rozwiązaniu stosunku pracy, gdyż przebywając w miejscu publicznym w godzinach pracy w stanie po użyciu alkoholu i publicznie spożywając alkohol, w sposób rażący uchybił godności członka korpusu służby cywilnej. Stosunek pracy z powodem został w ocenie Sądu pierwszej instancji prawidłowo rozwiązany na mocy powołanych w piśmie Ministra Finansów przepisów, w szczególności art. 52 § 1 pkt 1 KP, ze skutkiem wynikającym z art. 70 § 3 KP. Zaznaczyć należy, że w uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy nie analizował charakteru stosunku pracy powoda, choć w toku postępowania uznał, że był to stosunek pracy z mianowania, a nie na podstawie powołania. W związku z tym Sąd Rejonowy wydał postanowienie z dnia 1 sierpnia 2001 r., w którym uznał się niewłaściwym i przekazał sprawę Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu (postanowienie to zostało uchylone postanowieniem Sądu Okręgowego w Elblągu z dnia 29 października 2001 r. [...]).

Rozpoznając apelację powoda Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Elblągu powziął poważną wątpliwość zawartą w treści przedstawionego zagadnienia prawnego. Strony w toku postępowania czyniły rozważania dotyczące statusu pracowniczego powoda jako naczelnika Urzędu Skarbowego, który został na to stanowisko mianowany w poprzednim stanie prawnym. Również w ocenie Sądu Okręgowego wyjaśnienie tego zagadnienia ma kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Przecząca odpowiedź na przedstawione zagadnienie prawne będzie powodować ocenę, że dokonane przez Ministra Finansów odwołanie jest prawnie wadliwe. Dyscyplinarne zwolnienie członka korpusu służby cywilnej oraz urzędnika mianowanego może nastąpić bowiem wyłącznie w drodze postępowania dyscyplinarnego, z wyłączeniem trybu określonego w art. 52 KP. Sąd Rejonowy przyjął, iż wskazanie w ustawie z dnia 21 czerwca 1996 r. o urzędach i izbach skarbowych (Dz.U. Nr 106, poz. 489 ze zm.), że Minister Finansów powołuje i odwołuje naczelnika urzędu skarbowego na wniosek dyrektora izby skarbowej, powoduje uznanie każdego stosunku pracy naczelnika urzędu skarbowego jako stosunku pracy z powołania. W ocenie Sądu Okręgowego wniosek taki nie jest wcale oczywisty, biorąc pod uwagę tak okoliczności historyczne, w jakich powód rozpoczął pracę na tym stanowisku, jak też obecny stan prawny.

Stosownie do art. 4 ust. 1 ustawy o pracownikach urzędów państwowych w brzmieniu obowiązującym w 1991 r., stosunek pracy z urzędnikami państwowymi zajmującymi stanowiska kierownicze lub samodzielne nawiązywał się na podstawie mianowania. Przepis ten stanowił podstawę nawiązania z powodem stosunku pracy na stanowisku naczelnika Urzędu Skarbowego w D. w dniu 1 września 1991 r. (poprzednio na stanowisku zastępcy Naczelnika Urzędu Skarbowego w dniu 1 maja 1984 r.). Mianowanie naczelnika urzędu skarbowego w okresie, gdy do nawiązania stosunku pracy na tym stanowisku miała zastosowanie ustawa o pracownikach urzędów państwowych, następowało z uwzględnieniem art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 29 grudnia 1982 r. o urzędzie Ministra Finansów oraz urzędach i izbach skarbowych (Dz.U. Nr 45, poz. 289 ze zm.; następnie jednolity tekst: Dz.U. z 1994 r. Nr 106, poz. 511 ze zm.). Przepis ten dawał Ministrowi Finansów prawo mianowania naczelnika urzędu skarbowego i (mimo, iż nie został powołany w akcie mianowania powoda) wskazywał na taką podstawę prawną nawiązania stosunku pracy z naczelnikiem urzędu skarbowego. Ten tryb nawiązania stosunku pracy na kierowniczym stanowisku w administracji państwowej stanowił wyjątek. Stosownie bowiem do art. 45 ust. 1

ustawy o pracownikach urzędów państwowych, przepisów tej ustawy dotyczących nawiązywania i rozwiązywania stosunku pracy nie stosowało się do osób powoływanych do pełnienia funkcji organów administracji państwowej oraz na inne stanowiska kierownicze w administracji państwowej, w trybie określonym w przepisach szczególnych. Zasadą było bowiem pełnienie funkcji kierowniczych w administracji państwowej na podstawie powołania.

Zastąpienie ustawy o urzędzie Ministra Finansów z dniem 1 stycznia 1997 r. ustawą o urzędach i izbach skarbowych spowodowało zastąpienie pojęcia mianowania naczelnika urzędu skarbowego, pojęciem powołania. W tym samym czasie weszły w życie przepisy uchwalonej dwa tygodnie wcześniej ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o służbie cywilnej (Dz.U. Nr 89, poz. 402 ze zm.). Według art. 95 tej ustawy, stosunki pracy nawiązane w urzędach administracji rządowej przed dniem jej wejścia w życie na podstawie mianowania na zasadach określonych w ustawie o pracownikach urzędów państwowych, pozostają w mocy nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2007 r., chyba że wcześniej zostaną rozwiązane lub wygasną. Stosunki pracy z mianowania z dniem 1 stycznia 2008 r. miały przekształcić się w stosunki pracy na podstawie umowy o pracę na czas nie określony. W ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej wprowadzony został podobny przepis (art. 137), zgodnie z którym stosunki pracy nawiązane przed dniem wejścia w życie ustawy na podstawie mianowania na zasadach określonych w ustawie o pracownikach urzędów państwowych, pozostają w mocy nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2003 r., chyba że wcześniej zostaną przekształcone, rozwiązane lub wygasną. Z dniem 1 stycznia 2004 r. dotychczasowe stosunki pracy osób zatrudnionych na podstawie mianowania na zasadach określonych w ustawie o pracownikach urzędów państwowych przekształcą się w stosunki pracy na podstawie umowy o pracę na czas nie określony. Stosownie do art. 138 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej, do pracowników zatrudnionych na podstawie mianowania, zgodnie z przepisami ustawy o pracownikach urzędów państwowych, stosuje się art. 10 ust. 1a, 1b i 5, art. 13-16 oraz art. 27 ust. 3 tej ustawy. W pozostałym zakresie stosuje się przepisy ustawy o służbie cywilnej. Osoby odwołane z funkcji organu administracji państwowej lub innego stanowiska kierowniczego w administracji państwowej, które przed powołaniem na tę funkcję lub stanowisko były urzędnikami państwowymi mianowanymi zgodnie z przepisami ustawy o pracownikach urzędów państwowych, stają się pracownikami służby cywilnej i w stosunku do nich stosuje się odpowiednio art. 45 ust. 2 ustawy o pracownikach urzędów

państwowych. Przepis ten stanowi, iż osobie odwołanej z funkcji lub stanowiska, która przed powołaniem na tę funkcję lub stanowisko była urzędnikiem państwowym mianowanym, przysługuje prawo do mianowania na stanowisko równorzędne z zajmowanym przed powołaniem.

Zdaniem Sądu Okręgowego, już z art. 138 ustawy o służbie cywilnej z 1998 r. wydaje się wynikać wniosek co do zachowania przez powoda części uprawnień przysługujących mu z racji nawiązania stosunku pracy na podstawie mianowania, w tym w zakresie rozwiązania stosunku pracy (art. 14 ustawy o pracownikach urzędów państwowych). Pozostaje jednak dokonanie oceny co do wzajemnych relacji ustawy o urzędach i izbach skarbowych oraz ustawy o służbie cywilnej z 1998 r. W ocenie pozwanych, ustawa o urzędach i izbach skarbowych jako szczególna ma pierwszeństwo w stosowaniu. Przy takiej interpretacji, art. 138 ustawy o służbie cywilnej miałby zastosowanie do wszystkich pracowników mianowanych, z wyjątkiem wymienionych w art. 5 ust. 4 i 5 ustawy o urzędach i izbach skarbowych, z którymi stosunek pracy na podstawie mianowania przekształcił się z dniem 1 stycznia 1997 r. w stosunek pracy na podstawie powołania.

Sąd Okręgowy wskazał, że przekształcenia stosunków pracy z mianowania w stosunki pracy na podstawie powołania były przedmiotem szczególnej regulacji przy wejściu w życie Kodeksu pracy. Zgodnie z art. XV ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Przepisy wprowadzające Kodeks pracy (Dz.U. Nr 24, poz. 142) stosunek pracy pracowników mianowanych, podlegających ustawie z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz.U. z 1949 r. Nr 11, poz. 72), przekształcił się w stosunek pracy oparty na umowie o pracę na czas nie określony. Stosunek pracy pracowników mianowanych przekształcił się w stosunek pracy na podstawie powołania, jeżeli dotyczył stanowiska, dla którego w myśl przepisów Kodeksu pracy przewidziane było nawiązywanie stosunku pracy na podstawie powołania przez właściwy organ. Zdaniem Sądu Okręgowego, argumentacja o przekształceniu stosunku pracy z mianowania naczelników urzędów skarbowych, w stosunki pracy na podstawie powołania, ma uzasadnienie historyczne. Również z umiejscowienia przepisów dotyczących powołania naczelnika urzędu skarbowego w ustawie o urzędach i izbach skarbowych, która zastąpiła przepisy określające nawiązanie tego stosunku pracy na podstawie mianowania, wywodzić można, zdaniem Sądu Okręgowego, pogląd o zmianie trybu nawiązywania stosunków pracy z tą grupą pracowników, jak też o zastosowaniu ustawy do już istniejących stosunków pracy.

Sąd Okręgowy skłania się jednak ku negatywnej odpowiedzi na postawione pytanie prawne. W jego ocenie brak jest jednoznacznych przesłanek do uznania, iż powołanie i odwołanie na podstawie ustawy o urządach i izbach skarbowych jest sposobem nawiązania i rozwiązania stosunku pracy. Stosunek pracy na podstawie powołania nawiązuje się stosownie do art. 68 KP w przypadkach określonych w odrębnych przepisach albo w przepisach wydanych na podstawie art. 298 KP. Odrębnymi przepisami w rozumieniu art. 68 KP są przepisy, które dotyczą nawiązania i rozwiązania stosunku pracy na podstawie powołania. Samo posłużenie się przez ustawodawcę pojęciem "powołania i odwołania" wcale jeszcze nie oznacza, iż mamy do czynienia z nawiązaniem i rozwiązaniem stosunku pracy (wyrok SN z dnia 2 sierpnia 2000 r., I PKN 76/99; powinno być I PKN 766/99). Pojęcie powołania określone w art. 5 ust. 4 ustawy o urządach i izbach skarbowych oznacza więc jedynie powierzenie określonej funkcji osobie, której stosunek pracy oparty jest wyłącznie na przepisach ustawy o służbie cywilnej - w odniesieniu do osób zatrudnianych po jej wejściu w życie, albo na przepisach ustawy o służbie cywilnej i ustawy o pracownikach urzędów państwowych - w odniesieniu do osób zatrudnionych wcześniej, dla powierzenia stanowiska naczelnika po dacie wejścia w życie ustawy. Celem przepisów o służbie cywilnej było wzmocnienie zawodowej pozycji urzędników państwowych. Niewątpliwie celowi temu służył również art. 138 ustawy. Twierdzenie o przekształceniu stosunku pracy na podstawie mianowania w stosunek pracy na podstawie powołania po wejściu w życie ustawy o urządach i izbach skarbowych wydaje się sprzeczne z tym celem. Wysoce wątpliwe, zdaniem Sądu Okręgowego, wydaje się skorzystanie przez ustawodawcę po raz kolejny z przekształcenia funkcjonujących stosunków pracy z mianowania w stosunki pracy na podstawie powołania. Wynika to z braku analogicznego przepisu, jak przy wejściu w życie Kodeksu pracy. Przepisy o służbie cywilnej mają na celu wzmocnienie tej grupy zawodowej, a przepisy wprowadzane w 1975 r. miały cel dokładnie przeciwny - likwidację tej grupy zawodowej. Ponadto celem zmiany art. 68 KP w 1996 r. było ograniczenie powołania jako formy nawiązywania stosunków pracy.

Prokurator wniósł o udzielenie odpowiedzi przeczącej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Dokonana przez Sąd Okręgowy analiza stanu (stanów) prawnego dotyczącego statusu pracowniczego naczelnika urzędu skarbowego nie budzi zastrzeżeń. Słusznie Sąd Okręgowy wskazuje, że podstawą mianowania na stanowisko naczelnika urzędu skarbowego w 1991 r. nie mógł być wyłącznie art. 4 ust. 1 ustawy o pracownikach urzędów państwowych (w brzmieniu wówczas obowiązującym), gdyż art. 45 ust. 1 tej ustawy przewidywał (i nadal przewiduje), że przepisów ustawy dotyczących nawiązywania i rozwiązywania stosunku pracy (na podstawie mianowania) nie stosuje się do osób powoływanych do pełnienia funkcji organów administracji państwowej oraz na inne stanowiska kierownicze w administracji państwowej, w trybie określonym w przepisach szczególnych. Prawidłowo Sąd Okręgowy wskazał, że podstawą nawiązania stosunku pracy z naczelnikiem urzędu skarbowego na podstawie mianowania był wówczas art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 29 grudnia 1982 r. o urzędzie Ministra Finansów. Nie budzi więc zastrzeżeń wnioszek, że powód był zatrudniony na stanowisku naczelnika urzędu skarbowego na podstawie mianowania (przedtem zresztą też był pracownikiem mianowanym) oraz że w jego statusie pracowniczym co do rodzaju stosunku pracy nie zaszły zmiany wskutek wejścia w życie ustawy o służbie cywilnej. Dopiero z dniem 1 stycznia 2004 r. jego stosunek pracy miał przekształcić się w umowny. Dodać należy, że status pracowniczny powoda (naczelnika urzędu skarbowego) nie zmienił się wskutek wejścia w życie z dniem 27 stycznia 1995 r. ustawy z dnia 2 grudnia 1994 r. o zmianie ustawy o pracownikach urzędów państwowych (Dz.U. Nr 136, poz. 704). Zgodnie z jej art. 2, począwszy od jej wejścia w życie, z pracownikami urzędów państwowych nie nawiązuje się stosunku pracy na podstawie mianowania. Nawiązanie stosunku pracy następuje na podstawie umowy o pracę lub, jeżeli przepisy szczególne tak stanowią, na podstawie powołania. Jednakże stosunki pracy nawiązane przed dniem wejścia w życie tej ustawy na podstawie mianowania pozostały w mocy i mogą być zmieniane i rozwiązywane na zasadach określonych w ustawie o pracownikach urzędów państwowych.

Problem, na jakiej podstawie powód był zatrudniony w marcu 2001 r. (w chwili rozwiązania stosunku pracy), zależy więc od oceny, czy wejście w życie z dniem 1 stycznia 1997 r. ustawy o urzędach i izbach skarbowych spowodowało zmianę jego stosunku pracy z mianowania, na stosunek pracy na podstawie powołania. Zgodnie z art. 5 ust. 4 tej ustawy, Minister Finansów powołuje i odwołuje dyrektora izby skarbowej, a także wicedyrektora izby skarbowej oraz naczelnika urzędu skarbowego - na wniosek dyrektora izby skarbowej. Zakładając nawet, że przepis ten dotyczy podsta-

wy nawiązania stosunku pracy (o czym niżej), należy stwierdzić, że w żadnym zakresie nie wynika z niego, aby dotyczył stosunków pracy istniejących w chwili wejścia w życie tej ustawy, a w szczególności przekształcenia podstawy ich nawiązania. Przepis ten działa więc jedynie na przyszłość. Ani w tej ustawie, ani we wprowadzającej ją w życie (art. 10) ustawie z dnia 8 sierpnia 1996 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące funkcjonowanie gospodarki i administracji publicznej (Dz.U. Nr 106, poz. 497 ze zm.) nie ma żadnych przepisów, które regulowałyby status pracowniczy osób zatrudnionych na podstawie mianowania. Przepis taki byłby konieczny, gdyż przekształcenie stosunku pracy z mianowania w stosunek pracy na podstawie powołania powoduje zdecydowane pogorszenie sytuacji prawnej pracownika. Stosunki pracy z mianowania charakteryzują się bowiem zdecydowanie większym stopniem stabilizacji, wynikającym między innymi ze zwiększonej ochrony przed ich rozwiązaniem. Stosunek pracy na podstawie powołania może być natomiast rozwiązany w każdym czasie (art. 70 KP) i w określonych przypadkach wyłączone są roszczenia pracownicze (art. 69 KP; por. wyrok z dnia 7 grudnia 2000 r., I PKN 62/00, OSNAPiUS 2002 r. nr 14, poz. 328). Dlatego też przekształcenie stosunku pracy z mianowania w stosunek pracy na podstawie powołania może nastąpić tylko w całkowicie wyjątkowych przypadkach i na mocy wyraźnego przepisu ustawowego. Przykładem takiego przepisu jest wskazany przez Sąd Okręgowy przepis wprowadzający Kodeks pracy, a w ostatnim okresie - art. 145 ust. 1 ustawy o służbie cywilnej z 1998 r. Zgodnie z nim stosunek pracy osób, które w dniu wejścia w życie tej ustawy zajmowały stanowisko Szefa Służby Cywilnej i dyrektora generalnego urzędu, przekształca się z mocy prawa w stosunek pracy na podstawie powołania. Tego rodzaju przepisy, nie tylko nie przemawiają za poglądem o przekształceniu istniejących stosunków pracy wskutek wejścia w życie art. 5 ust. 4 ustawy o urzędach i izbach skarbowych, ale wręcz jednoznacznie prowadzą do jego odrzucenia. Oznacza to, że wejście w życie tego przepisu nie miało żadnego wpływu na podstawę zatrudnienia w istniejących stosunkach pracy na stanowiskach naczelników urzędów skarbowych. Już ten wniosek jest wystarczający dla rozstrzygnięcia co do charakteru stosunku pracy powoda.

Sąd Najwyższy zważył jednak, że problem występujący w sprawie ma też szerszy zakres (wskazany przez Sąd Okręgowy), a mianowicie dotyczący kwestii, czy art. 5 ust. 4 ustawy o urzędach i izbach skarbowych w ogóle jest przepisem odrębnym w rozumieniu art. 68 § 1 KP, pozwalającym na nawiązanie stosunku pracy na podstawie powołania. Zmiana w przepisach dotyczących stosunku pracy z powoła-

nia, dokonana ustawą z dnia 2 lutego 1996 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 24, poz. 110 ze zm.), polegała jednoznacznie na wprowadzeniu wyjątkowego charakteru tej podstawy zatrudnienia i ograniczeniu jej stosowania tylko do przypadków wskazanych w przepisach odrębnych (Kodeks nie wskazuje żadnych przypadków, w których zatrudnienie następuje na tej podstawie). Ustawa nowelizująca w art. 8 ust. 1 wprost stwierdziła, że stosunki pracy z pracownikami zatrudnionymi na podstawie powołania na czas określony albo na czas nie określony na stanowiskach pracy nie wymienionych w przepisach, o których mowa w art. 68 § 1 Kodeksu pracy, przekształcają się, z dniem jej wejścia w życie, odpowiednio w stosunki pracy na podstawie umowy o pracę na czas określony albo na czas nie określony (por. wyrok z dnia 21 lipca 1999 r., I PKN 164/99, OSNAPiUS 2000 r. nr 20, poz. 744). Prowadzi to do jednoznacznego wniosku, że przyjęcie możliwości zatrudnienia na podstawie powołania wymaga wskazania wyraźnego przepisu, o jakim mowa w art. 68 § 1 KP, i to jednoznacznie stwierdzającego, że dotyczy on podstawy nawiązania stosunku pracy (por. wyrok z dnia 13 października 1998 r., I PKN 345/98, OSNAPiUS 1999 r. nr 22, poz. 719; wyrok z dnia 28 lipca 1999 r., I PKN 175/99, OSNAPiUS 2000 r. nr 21, poz. 787; wyrok z dnia 9 lutego 2000 r., I PKN 518/99, OSNAPiUS 2001 r. nr 13, poz. 433; wyrok z dnia 6 czerwca 2000 r., I PKN 698/99, OSNAPiUS 2001 r. nr 24, poz. 710; wyrok z dnia 2 sierpnia 2000 r., I PKN 766/99, OSNAPiUS 2002 r. nr 5, poz. 104; wyrok z dnia 7 grudnia 2000 r., I PKN 62/00, OSNAPiUS 2002 r. nr 14, poz. 328). Związane to jest z niekonsekwentnym używaniem w systemie prawnym sformułowań dotyczących "powołania i odwołania" (zwłaszcza w aktach prawnych sprzed 1996 r.), które często dotyczą powierzenia funkcji lub stanowiska, a nie podstawy nawiązania stosunku pracy (por. wyrok z dnia 19 stycznia 2000 r., I PKN 480/99, OSNAPiUS 2001 r. nr 10, poz. 349 i przykłady wskazane w jego uzasadnieniu). Pozwala to na przyjęcie reguły interpretacyjnej, że nawiązanie stosunku pracy na podstawie powołania jest możliwe tylko wtedy, gdy przepis odrębny w rozumieniu art. 68 § 1 KP (samodzielnie lub w powiązaniu z innymi przepisami) wyraźnie odnosi się do podstawy nawiązania stosunku pracy (por. wyrok z dnia 15 kwietnia 1999 r., I PKN 611/98, OSNAPiUS 2000 r. nr 12, poz. 474). Przepis art. 5 ust. 4 ustawy o urzędach i izbach skarbowych tego warunku nie spełnia. Użyto w nim wprawdzie sformułowania o powołaniu i odwołaniu, ale z niczego nie wynika, aby chodziło w nim o podstawę nawiązania stosunku pracy. Wręcz odwrotnie, z pozostałych uregulowań tego artykułu wynika, że dotyczy on podległości

organów skarbowych Ministrowi Finansów oraz sprawowania nad nimi kontroli. Powoływanie i odwoływanie naczelników urzędów skarbowych to element ich podległości i metoda sprawowania nad nimi kontroli, a nie określenie podstawy nawiązywania stosunku pracy.

Z tych względów podjęto uchwałę jak w sentencji.

=====